

EVALUARE NAȚIONALĂ – 2010
Probă scrisă la LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Clasa a VIII-a

MODEL 2

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ◆ Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Subiectul I

(42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

(...) Poteca pe care apucase îl scoase drept la un eleșteu mare. În cale văzu o nuiă lungă de alun pe care o luă, așa de florile măruului, fără să știe ce are să facă cu dânsa. (...)

El era dus cu gândurile. Se uita și nu mai vedea, tot da cu nuiăua în apă, și nu știa ce făcea. Nu mai simțea dacă este, ori nu mai este. Când, iată că o broască țestoasă ieșise pe luciul apei, și se uita galeș la dânsul. Unde lovea el cu nuiăua, și unde se deschideau talazurile care înconjurau vârful nuielui, acolo, țâșt! și dânsa, și ochii de la dânsul nu și-i mai lua. Se uita la dânsul parcă să-l soarbă cu privirea.(...) În cele din urmă, cum, cum, băgă de seamă că o broască țestoasă se ține după vârful nuielui lui. Se uită și el la dânsa, și parcă îi zicea inima ceva, dară nu pricepu nimic.

Când se trezi bine din cugetările lui, văzu că soarele dă în asfințit. Se sculă binișor, fără să-i pese de ceva, și se duse acasă. A doua zi iarăși așa făcu, fără să-i plesnească prin cap ceva și fără să-și mai aducă aminte că plecase în pețit. A treia zi, cum se sculă, plecă iarăși la marginea eleșteului. Pasămite îl trăgea ața la ursita lui. Și cum sta el acolo și se juca cu nuiăua în apă, iară broasca țestoasă îi tot sărea pe dinainte și se uita la dânsul cu dor, își aduse aminte, la urma urmelor, că el era plecat în pețit, și că frații lui erau a se întoarce a doua zi cu logodnicele lor. Tocmai când voi să se scoale și să plece spre a merge să-și încerce și el norocul, iată că broasca mai țâșni o dată, iară el își aruncă ochii la dânsa mai cu băgare de seamă. Se uită drept în ochii broaștei, și simți un nu știu ce, colea la inimioară, pare că îl săgetase ceva. Șezu iarăși jos.(...) Se miră de astă lăncezeală. Și, mai aruncându-și căutătura la broască, văzu ochii ei, pare că străluceau de un foc ce simțea că îl atinge. Atunci își luă inima în dinți și strigă:

- Asta să fie logodnica mea.

- Îți foarte mulțumesc, dragul meu iubit, îi răspunse atunci broasca. Cuvântul tău a sfărâmat toate farmecele ce mă țineau înlănțuită. Tu ești ursitul inimii mele. Pe tine te voi urma până voi avea viață în mine.

(***, **Broasca cea fermecată**, text cules de Petre Ispirescu)

*de florile măruului – (expr.) Fără rost, degeaba; fără un scop anumit.

*lăncezeală – (s.f.) Stare de moleșeală trupească și sufletească; toropeală, lăncezire. (fig.) Lipsă de activitate; stagnare.

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *cugetările*, *ursita*. **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării semnului exclamării în structura (...) *acolo, țâșt! și dânsa (...)* **6 puncte**
3. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația nuielui de alun pe care fiul cel mic de împărat a găsit-o în drumul lui. **6 puncte**
4. Selectează două figuri de stil distincte remarcate în fragmentul de basm citat. **6 puncte**
5. Precizează care sunt modurile de expunere utilizate în textul citat. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, *rezumatul* textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să respecti fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
- să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
- să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
- să respecti convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

Subiectul al II-lea

(36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Leii sunt cunoscuți oamenilor de câteva milenii. Deificați, temuți, admirați pentru forța și aspectul lor, vânați de către conducătorii imperiilor antice, dar și de Tartarin de Tarascon, eroul lui Alphonse Daudet, ei rămân încă animale cu un comportament puțin cunoscut, în ciuda cercetărilor atente din ultimele decenii. În marele Parc Național Serengeti din Tanzania (13.000 km²) trăiesc peste 2800 de lei, după o evaluare publicată în 2009. Peste întinsele terenuri de aici mișună vreo două milioane de mari mamifere erbivore (antilope gnu, zebre, bivoli), care sunt o pradă potențială pentru feline.

Observațiile atente și de durată întreprinse asupra leilor din Serengeti au permis biologilor să încheie o imagine de ansamblu a unui sistem integrat (...). Ce a arătat acest ansamblu? În primul rând că leii sunt cele mai mari animale care vânează în grup și apoi că sunt singurii dintre feline care au o viață socială. Am mai putea adăuga că, odată ajunși la stadiul de adult, nu mai au, practic, dușmani. Teoretic, un leu poate să doboare orice animal de pe teritoriul său, cu excepția elefanților adulți, fără să fie niciun moment în pericol (...)

(Alexandru Marinescu, **Între ferocitate și huzur**, în revista **Terra Magazin**, octombrie 2009)

*deificat – (adj.) (despre obiecte, ființe) Căruia i s-a atribuit putere divină.
ferocitate – (s.f.) Cruzime, sălbăcie, violență.
huzur – (s.n.) Trai comod și lipsit de griji; lăfăire, îmbuibare.

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
 - revista din care a fost selectat fragmentul;
 - zona geografică în care trăiesc leii;
 - animalele sălbatice care nu pot fi vâdate de lei.**6 puncte**
- Selectează structurile/ grupurile de cuvinte care conțin observațiile biologilor întreprinse asupra leilor din Serengeti. **6 puncte**
- Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
Propoziția subordonată din fraza *Teoretic, un leu poate să doboare orice animal de pe teritoriul său se conține în partea de propoziție corespunzătoare:*

 - complement circumstanțial de mod;
 - complement direct;
 - subiect.

- Precizează funcția sintactică a trei pronume existente în textul dat. **6 puncte.**

B.

Redactează o compunere de 10 – 15 rânduri în care să relatezi o întâmplare (reală sau imaginară) petrecută în timpul vizitei la o grădină zoologică din orașul tău. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți, pe scurt, care a fost întâmplarea (reală sau imaginară) la care ai luat parte în această vizită; **4 puncte**
- să-ți exprimi opinia despre cele văzute (imaginate) în această vizită; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției - 1 p.; coerența textului - 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului - 2 p.; ortografia - 3 p.; punctuația - 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea - 2 p.).